

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช

กิ่งกำปินปีกส้มจันทบูรณ

Draco maculates haasei (Gray, 1845)

Orange-winged gliding lizard

กิ้งก่าบินปีกส้มจันทบูรณ์ – *Draco maculates haasei*

ลักษณะ มีขนาดตัวเล็ก (จากปลายปากถึงรูกัน 8 มิลลิเมตร และหางยาว 14 มิลลิเมตร) ลำตัวแบน หัวเล็ก หางยาวและโคนหางใหญ่ ด้านข้างลำตัวระหว่างด้านท้ายของขาหน้ากับด้านหน้าของขาหลังมีแผ่นหนังกว้างแผ่ออกมา (patagium) แผ่นหนังนี้ได้รับการค้ำจุนด้วยกระดูกซี่โครง 5 ซี่ที่ยาวพันด้านข้างลำตัวออกมา ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดปกคลุม เกล็ดบนหัวใหญ่และมีสันเล็ก แต่เกล็ดที่อยู่ทางด้านบนของตาใหญ่มาก เกล็ดด้านข้างลำคอใหญ่และทางด้านบนของแผ่นเยื่อแก้วหูมีเกล็ดเป็นตุ่มค่อนข้างใหญ่ เกล็ดบนหลังมีหลายขนาดและมีรูปร่างแตกต่างกัน เกล็ดที่ใหญ่ที่สุดจะใหญ่เป็นสองเท่าของเกล็ดท้อง เกล็ดด้านท้องใหญ่และเป็นสัน เกล็ดด้านบนของหางเป็นสันใหญ่และส่วนปลายของสันชี้ไปทางด้านท้าย เกล็ดทางส่วนล่างของขาหน้าและขาหลังเป็นสันใหญ่ เพศผู้มีแผ่นหนังสันที่ด้านข้างลำคอ (wattle) และมีเหนียง (dewlap) ใต้คอ ตัวเหนียงยาวเป็น 2 เท่าของความยาวหัว เกล็ดบนแผ่นหนังด้านข้างคอและบนเหนียงมีขนาดใหญ่กว่าเกล็ดท้อง

ลำตัวสีเทาและมีลายเลอะสีดำกระจาย บนหัวระหว่างตาทั้งสองข้างมีปื้นรูปสามเหลี่ยมสีดำ บริเวณท้ายทอยมีแถบสีดำรูปตัววีภาษาอังกฤษ ด้านท้องสีขาวขุ่นและมีจุดเล็กสีดำเข้มกระจาย หางมีแถบสีเข้มและสีจางพาดขวางเป็นปล้อง ด้านบนของแผ่นหนังข้างลำตัวมีพื้นสีส้มและมีเส้นยาวสีขาวหลายเส้นขนานกัน บริเวณครึ่งทางด้านหน้าของแผ่นหนังมีจุดเล็กและกลมสีดำกระจาย ด้านล่างของแผ่นหนังเป็นสีน้ำตาลจางและมีจุดสีดำ 1 – 2 จุดอยู่ทางด้านหน้า แผ่นหนังด้านข้างคอกมีด้านล่างเป็นสีส้ม และเหนียงใต้คอกมีโคนสีส้มแต่ส่วนปลายสีเหลืองจาง

ขาหน้าและขาหลังค่อนข้างสั้น เมื่อจับขาหลังแนบกับลำตัวไปทางด้านหน้า ส่วนปลายนิ้วตีนอยู่ในตำแหน่งด้านท้ายของขาหน้า นิ้วตีนยาวและส่วนปลายนิ้วตีนทุกนิ้วมีเล็บ

การแพร่กระจาย จีน อินเดีย เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย ในประเทศไทยพบชนิดย่อยนี้ทางภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบในป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง และกลุ่มไม้บริเวณอาคารของสถานีวิจัยฯ

พื้นที่อาศัย ค่อนข้างจำกัดแหล่งอาศัยในพื้นที่เป็นกลุ่มไม้

นิสัย หากินอยู่บนต้นไม้ ในช่วงเช้าและในช่วงบ่ายใกล้ค่ำมักเกาะอยู่ในระดับต่ำของต้นไม้ แต่ในช่วงบ่ายหลังเที่ยงมักอยู่ในระดับสูงของต้นไม้ ช่วงเวลาที่ไต่ต้นไม้ขึ้นไประดับสูงจะหยุดพักเป็นช่วง และในเพศผู้จะคลี่กางเหนียงใต้คอกออกมา ส่วนมากมักอาศัยในพื้นที่มีไม้ใหญ่หรือไม้ขนาดกลางกระจายอยู่ค่อนข้างมากเพื่อสับเปลี่ยนพื้นที่หากิน การสับเปลี่ยนพื้นที่หากินใช้การร่อน (glide) ด้วยการแผ่กางแผ่นหนังด้านข้างลำตัวเพื่อช่วยพยุงให้ตัวลอยอยู่ในอากาศ แล้วร่อนจาก

ระดับสูงของต้นไม้ต้นหนึ่งไปยังต้นไม้ต้นหนึ่ง เมื่อลงเกาะที่ต้นไม้ต้นใหม่จะมีตำแหน่งของลำตัวที่หันหัวขึ้นทางด้านบนของต้นไม้

สถานภาพ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2546 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชพบได้บ่อยครั้ง